

Performantie van de toeristische sector in West-Vlaanderen

Els Lowyck

Stafmedewerker toeristisch onderzoek en advies
WES Onderzoek & Advies

Inleiding

Hoe performant is de toeristische sector in West-Vlaanderen?

We achterhalen het antwoord op deze vraag door de tewerkstellingscijfers in de toeristische sector onder de loep te nemen. De tewerkstellingscijfers vertellen ons immers niet alleen iets over het economisch belang van een sector. Ze worden ook vaak gehanteerd om op een eenvoudige manier de performantie van een bepaalde sector in kaart te brengen. De performantie van een sector kan benaderd worden aan de hand van twee indicatoren, met name de specialisatiegraad en de groei-index. In essentie komt het er op neer dat de verandering van de performantie van een regio gemeten wordt in verhouding tot een hogere entiteit en dat over een bepaalde tijdspanne.

We maakten deze denkoefening voor de toeristische sector in West-Vlaanderen en kwamen tot een aantal interessante bevindingen die we in dit artikel toelichten.

Afbakening van de toeristische sector

Om de performantie in de toeristische sector kwantitatief naar waarde te kunnen schatten, maken we gebruik van de tewerkstellingscijfers van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Dit heeft voor gevolg dat enkel de bezoldigde arbeiders en bedienden in deze analyse worden opgenomen en dat de zelfstandigen buiten beschouwing blijven.

Daarnaast stelt zich nog een bijkomende beperking in het gebruik van de RSZ-cijfers. De sector toerisme is op zich niet terug te vinden in de NACE-BEL activiteitscodes. De werkgelegenheid in de toeristische sector is verspreid over diverse subsectoren die geheel of gedeeltelijk ten dienste staan van het toerisme. In subsectoren zoals horeca, toeristische informatiediensten, musea, immobiënkanto-

Uit de evaluatie van het relatief belang en de groei van de tewerkstelling blijkt dat de performantie van de toeristische sector in West-Vlaanderen in de laatste tien jaar achter blijft bij deze in het Vlaams Gewest. Deze vaststelling geldt zowel voor de Kust als de West-Vlaamse regio's. Brugge daarentegen scoort het best van alle Vlaamse Kunststeden.

ren, diertuinen, recreatieparken,... kan men aannemen dat de tewerkstelling er volledig of hoofdzakelijk in functie van het toerisme staat. In andere sectoren zoals transport, communicatie, kleinhandel, groothandel, verzekeringen,... neemt toerisme slechts een gedeelte van de tewerkstelling voor zijn rekening. Om deze reden nemen we in dit artikel enkel die sectoren in beschouwing waarvan we mogen veronderstellen dat ze een rechtstreekse band met het toerisme hebben. Volgende sectoren werden weerhouden: de logiesector (hotels en andere accommodaties), de recasector (de restaurants en cafés), de recreatiesector (toeristische informatiediensten, pretparken, musea, diertuinen en andere recreatieparken) en de immobiënssector. De tewerkstelling in de immobiënssector wordt alleen voor de Kustgemeenten in de cijfers opgenomen. Belangrijk is ook te vermelden dat we enkel de tewerkstelling in het receptief toerisme van naderbij bekijken. Dit betekent dat we de tewerkstelling in reisbureaus, touroperators, transportsector,... niet in de analyse betrekken.

Om de cijfers correct te kunnen interpreteren moet men weten dat de tewerkstellingsgegevens zowel voltijdse als deeltijdse werkrachten omvatten. Het gaat met andere woorden om het aantal tewerkgestelden en niet om het aantal full time equivalenten. Bovendien gebeurde de registratie op 30 juni van het jaar waarop de cijfers betrekking hebben. Dat heeft als gevolg dat tijdelijke werknemers en jobstudenten die enkel tijdens het hoogseizoen (juli en augustus) worden aangeworven niet in de cijfers vervat zijn.

Tabel 1

Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector aan de Kust, in Brugge, Overig West-Vlaanderen, West-Vlaanderen en het Vlaams Gewest, 2002

Regio	Logies	Reca	Immobiëlen(*)	Recreatie	Totaal
De Kust	2.649	4.294	1.082	876	8.901
Brugge	1.000	2.155		347	3.502
Overig West-Vlaanderen	892	5.621		425	6.938
West-Vlaanderen	4.541	12.070	1.082	1.648	19.341
Vlaams Gewest	12.400	49.414	1.082	6.241	69.137

(*) De immobiëlensector wordt enkel voor de Kustgemeenten in aanmerking genomen.

Bron: RSZ, verwerking WES Onderzoek & Advies

We mogen er van uitgaan dat zowel door de keuze inzake bovenvermelde subsectoren, waarbij we enkel kiezen voor de sectoren die direct gerelateerd zijn aan het toerisme, als door de registratiewijze van de RSZ de hierna opgenomen cijfers een onderschatting zijn van de bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector. We beschouwen ze dan ook als indicatief en hebben vooral oog voor de evolutie in het laatste decennium. Meer bepaald gaan we in op de periode 1993-2002, gezien de cijfers voor 2002 de meest recente zijn.

In de volgende paragraaf schetsen we de huidige situatie in West-Vlaanderen, waarna we dieper ingaan op de tewerkstellingscijfers als performantieindicator.

Actuele tewerkstelling in de toeristische sector

Het aantal tewerkgestelden geeft een indicatie van het economisch belang van de toeristische sector in West-Vlaanderen.

Uit **tabel 1** kunnen we afleiden dat volgens de RSZ-statistieken eind juni 2002 in totaal 19.341 personen tewerkgesteld waren in de toeristische sector in West-Vlaanderen. Hiermee telt West-Vlaanderen 28% van de tewerkstelling in deze sector in het Vlaams Gewest.

IN DE TOERISTISCHE
TEWERKSTELLING IS DE
RECA-SECTOR HET BEST
VERTEGENWOORDIGD, GEVOLGD
DOOR DE LOGIES-, RECREATIE-
EN IMMOBIËNSECTOR

De reca-sector is het best vertegenwoordigd met 12.070 werknemers of 62,4% van de totale toeristische tewerkstelling in West-Vlaanderen. De logiessector is goed voor 4.541 banen en vertegenwoordigt 23,5% van de jobs in toerisme. De recreatiesector en de immobiëlensector bieden werk aan respectievelijk 1.648 (8,5%) en 1.082 (5,6%) personen. We moeten deze cijfers per subsector evenwel met de nodige voorzichtigheid interpreteren. Een aantal jobs in de recasector bijvoorbeeld zijn weinig of niet aan het toerisme gerelateerd. Verhoudingsgewijs zal dit minder het geval zijn aan de Kust en in Brugge en meer in overig West-Vlaanderen. Hiermee willen we geenszins zeggen dat het totaal aantal jobs in de toeristische sector overschat is. Zoals hierboven aangehaald houden we in de selectie van de subsectoren immers enkel rekening met de tewerkstelling die direct door het toerisme wordt gegenereerd.

Het is ook interessant om de tewerkstelling in de toeristische sector binnen de provincie West-Vlaanderen te bekijken per regio. Hiervoor baseren we ons niet op de klassieke indeling in arrondissementen, maar maken we een onderscheid naar toeristisch macroproduct zoals gehanteerd in de marketingstrategie van *Toerisme Vlaanderen*. Die zogenaamde

macroproducten zijn de Kust, de Kunststeden (Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Leuven en Mechelen) en de Vlaamse Regio's. Ze verdelen Vlaanderen op basis van productkenmerken en spelen een belangrijke rol in het strategisch marktonderzoek, de werking en de marketingcommunicatie van Toerisme Vlaanderen.

Vertaald naar de provincie West-Vlaanderen komt die opdeling neer op de Kust, de kunststad Brugge en overig West-Vlaanderen (behorend tot de Vlaamse Regio's).

De kleine helft (8.901 of 46%) van de bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector in West-Vlaanderen in 2002 situeert zich aan de Kust. Brugge vertegenwoordigt bijna één op vijf (3.502 of 18,1%) van de toeristische banen in de provincie en overig West-Vlaanderen creëert 7.267 jobs in toerisme (35,9%).

Foto: WES Onderzoek & Advies

Specialisatie en groei van de toeristische sector

De tewerkstellingscijfers kunnen meer vertellen dan louter het economisch belang van een sector. Aan de hand van twee kengetallen die gebaseerd zijn op de tewerkstellingscijfers kunnen we de performantie van de West-Vlaamse toeristische sector benaderen. Het gaat om de specialisatiegraad en de groei-index.

De **specialisatiegraad** geeft de mate aan waarin een regio meer of minder gespecialiseerd is in een bepaalde bedrijfstak, in dit geval de toeristische sector, vergeleken met een ruimer referentiegebied (bijvoorbeeld het Vlaams Gewest). Uitgedrukt als indexcijfer wijst een score hoger dan 100 op een concentratie van tewerkstelling en dus een specialisatiestatus van de betrokken regio voor de toeristische sector¹.

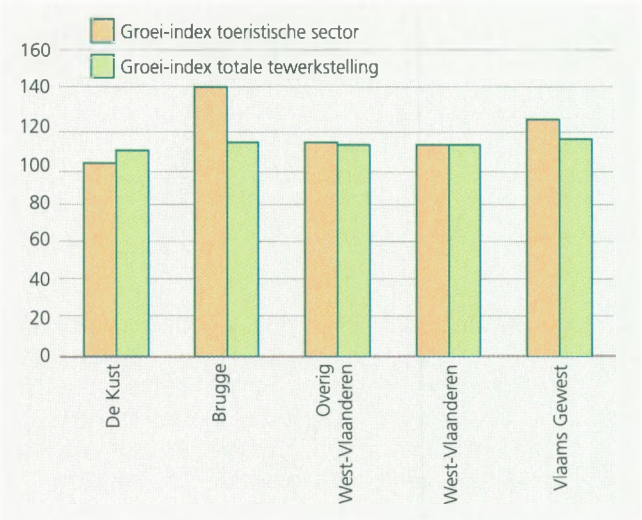
De **groei-index** geeft ten opzichte van een referentiewaarde van 100 aan in welke mate de tewerkstelling in een bepaalde sector is toe- of afgenomen over een bepaalde periode².

Tabel 2 bevat informatie over de positie inzake specialisatiegraad van de toeristische sector in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaams Gewest. De specialisatiegraad voor West-Vlaanderen bedraagt 147,1 in 2002. West-Vlaanderen is met andere woorden in de Vlaamse context onmiskenbaar sterk gespecialiseerd in toerisme. We moeten echter vaststellen dat de specialisatiegraad in de laatste tien jaar is afgenomen van ongeveer 160 naar 147. Verder vertoont de specialisatiegraad binnen de provincie grote regionale verschillen. De Kust is uitermate sterk gespecialiseerd (472,1 in 2002) in toerisme. Ook Brugge vertoont een hoge specialisatiegraad in toerisme (173,1 in 2002) terwijl in overig West-Vlaanderen de toeristische sector duidelijk minder is uitgebouwd (75,1 in 2002).

De groei-index van de tewerkstelling in toerisme over de periode 1993-2002 bedraagt +9,4% voor West-Vlaanderen (zie **figuur 1**). West-Vlaanderen slaagt er niet in de Vlaamse groei in de toeristische sector (+22,7%) bij

WEST-VLAANDEREN IS
ONMISKENBAAR STERK
GESPECIALISEERD IN TOERISME

Figuur 1
Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector en evolutie van de totale bezoldigde tewerkstelling (1993-2002)

te benen. Ook hier mogen we binnen de provincie niet veralgemenen naar de macroproducten toe. Opvallend is dat er in de laatste 10 jaar geen groei was van de tewerkstelling in de toeristische sector aan de Kust terwijl Brugge een aangroei kende van 39,5% inzake toeristische tewerkstelling en overig West-Vlaanderen van 10,7%.

Beide indicatoren worden in **figuur 2** samengebracht. We maken hierbij gebruik van de relatieve groei-index. Deze index geeft aan in welke mate de tewerkstelling in de West-Vlaamse regio's meer of minder groeide in de periode 1993-2002 in vergelijking met het Vlaams Gewest (Vlaams Gewest = 100). Regio's die zich in het rechterbovenkwadrant bevinden genieten de beste uitgangspositie. Dit is in West-Vlaanderen enkel het geval voor de kunststad Brugge. Brugge combineert een specialisatie in de toeristische sector met een sterke groei van de tewerkstelling. De Kust vinden we terug in het linkerbovenkwadrant.

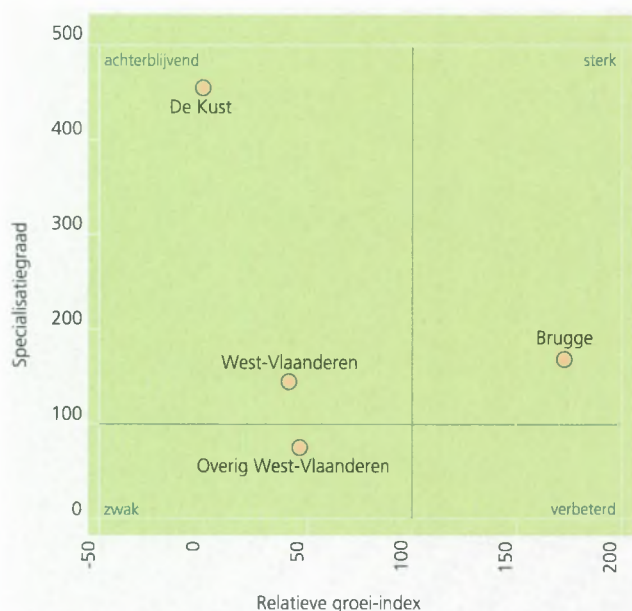
Tabel 2
Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector, totale bezoldigde tewerkstelling en specialisatiegraad van de toeristische sector in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaams Gewest, 1993-2002

Regio	Bezoldigde tewerkstelling in toerisme		Totale bezoldigde tewerkstelling		Specialisatiegraad van toeristische sector ten opzichte van het Vlaams Gewest ^(*)	
	1993	2002	1993	2002	1993	2002
De Kust	8.902	8.901	50.949	54.217	546,7	472,1
Brugge	2.511	3.502	52.595	58.189	149,4	173,1
Overig West-Vlaanderen	6.270	6.938	241.553	265.571	81,2	75,1
West-Vlaanderen	17.683	19.341	345.097	377.977	160,3	147,1
Vlaams Gewest	56.326	69.137	1.762.269	1.988.101	100,0	100,0

(*) De specialisatiegraad voor de toeristische sector in West-Vlaanderen wordt hier berekend via de verhouding tussen enerzijds het aandeel inzake tewerkstelling van de West-Vlaamse toeristische sector in de totale tewerkstelling in de provincie en anderzijds het aandeel inzake tewerkstelling van de Vlaamse toeristische sector in de totale tewerkstelling in het Vlaams Gewest.

Bron: RSZ, verwerking WES Onderzoek & Advies

Figuur 2
Specialisatiegraad en relatieve groei-index
(1993-2002) van de toeristische sector in West-
Vlaanderen ten opzichte van het Vlaams Gewest

Omwille van de grote regionale verschillen binnen West-Vlaanderen analyseerden we de specialisatiegraad en de groei-index diepergaand voor elk van de macroproducten binnen de provincie afzonderlijk. Achtereenvolgens geven we een woordje uitleg bij de cijfers van de Kust, de kunststad Brugge en 'Overig West-Vlaanderen'.

Toerisme aan de Kust: een deels achterblijvende sector

We analyseerden de specialisatiegraad en de groei-index voor elk van de Kustgemeenten. Om tot betrouwbare uitspraken te komen trokken we een minimumgrens van 500 werknemers per gemeente. Gemeenten die minder dan 500 bezoldigde werknemers tellen in de toeristische sector werden bijgevolg niet in onderstaande analyse opgenomen. Concreet heeft dit voor gevolg dat Bredene niet in de bespreking werd weerhouden.

De specialisatiegraad van de toeristische sector in de kustgemeenten werd berekend ten opzichte van het Vlaams Gewest. Uit **tabel 2** was reeds af te leiden dat de specialisatiegraad in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaams Gewest er de afgelopen tien jaar is op achteruit gegaan. In 1993 bedroeg de specialisatiegraad nog 160,3 tegenover 147,1 in 2002. Deze evolutie is vooral het gevolg van een daling van de specialisatiegraad aan de Kust van 546,7 in 1993 naar 472,1 in 2002.

Binnen het macroproduct Kust mogen we echter niet alle gemeenten over dezelfde kam scheren (zie **tabel 3**). Meer bepaald volgende Kustgemeenten kenden een achteruitgang in specialisatie van de toeristische sector ten opzichte van het Vlaams Gewest:

Knokke-Heist, De Haan, Oostende, Middelkerke, Koksijde en De Panne. Vooral in De Haan en De Panne blijft de specialisatiegraad evenwel op een hoog niveau.

De Kust vertoont weliswaar een hoge specialisatiegraad, maar realiseerde in de periode 1993-2002 geen tewerkstellingsaangroei. In overig West-Vlaanderen ten slotte is de toeristische sector relatief zwak. De regio combineert een zwakke specialisatiestatus met een beperkte tewerkstellingsgroei.

DE KUST VERTOONT WELISWAAR EEN HOGE SPECIALISATIEGRAAD IN TOERISME, MAAR DE TEWERKSTELLING IN DE SECTOR STAGNEERT

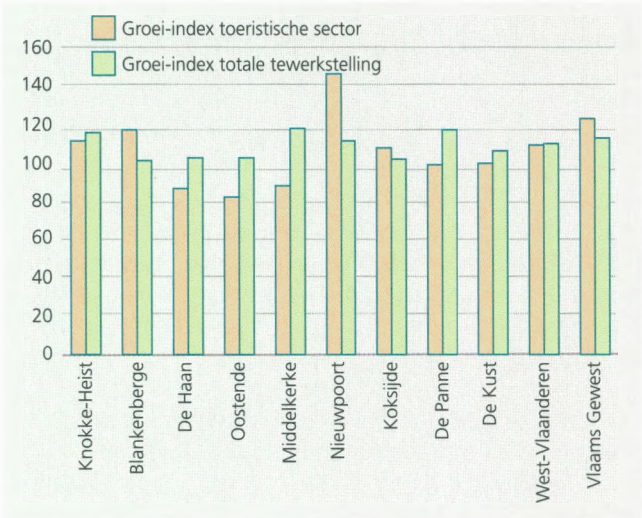
Nu moeten we natuurlijk wel één en ander relateren ten aanzien van de positie van de Kust. Het is duidelijk dat het voor een belangrijke en reeds lang ontwikkelde toeristische bestemming als de Kust veel moeilijker is om dezelfde groeicijfers te bereiken als een kleinere en jongere bestemming.

Tabel 3
Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector, totale bezoldigde tewerkstelling en specialisatiegraad van de toeristische sector in de kustgemeenten ten opzichte van het Vlaams Gewest, 1993-2002

	Bezoldigde tewerkstelling in toerisme		Totale bezoldigde tewerkstelling		Specialisatiegraad van de toeristische sector ten opzichte van het Vlaams Gewest	
	1993	2002	1993	2002	1993	2002
Knokke-Heist	1.743	1.939	7.400	8.541	736,9	652,8
Blankenberge	913	1.066	3.343	3.384	854,5	905,8
De Haan	798	688	2.194	2.245	1.138,0	881,3
Oostende	2.578	2.125	25.182	25.768	320,3	237,1
Middelkerke	697	612	2.270	2.669	960,7	659,4
Nieuwpoort	409	597	2.928	3.264	437,0	526,0
Koksijde	925	999	4.276	4.366	676,8	658,0
De Panne	738	732	2.198	2.574	1.050,5	817,8
De Kust	8.902	8.901	50.949	54.217	546,7	472,1
Vlaams Gewest	56.326	69.137	1.762.269	1.988.101	100,0	100,0

Bron: RSZ, verwerking WES Onderzoek & Advies

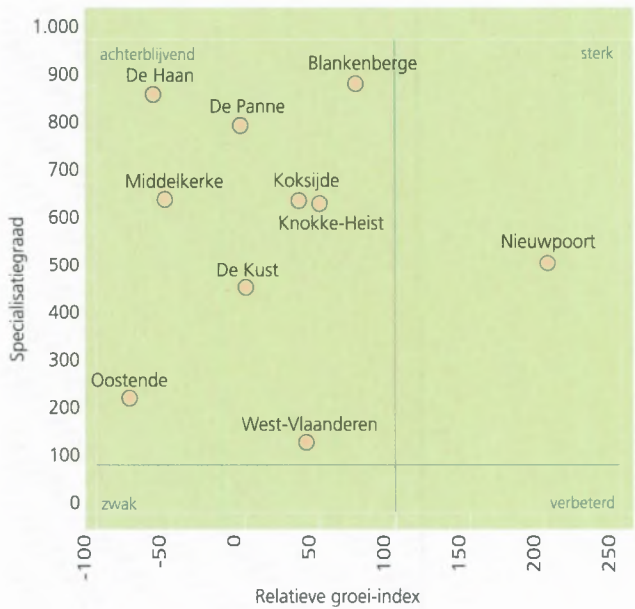
Figuur 3
Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector en evolutie van de totale bezoldigde tewerkstelling (1993-2002) in de kustgemeenten, West-Vlaanderen en het Vlaams Gewest

We stelden ook reeds vast dat de toeristische sector aan de Kust in termen van tewerkstellingsgroei een stuk minder performant is dan in West-Vlaanderen en in het Vlaams Gewest. Wanneer we een kijkje nemen op gemeentelijk niveau (zie **figuur 3**) valt het op dat de toeristische tewerkstelling in volgende gemeenten daalde in de periode 1993-2002: De Haan (-13,8%), Oostende (-17,6%), Middelkerke (-12,2%) en De Panne (-0,8%).

In **figuur 4** worden de specialisatiegraad en de relatieve groei-index samen in beschouwing genomen. Alleen Nieuwpoort slaagt erin een groei te realiseren in de toeristische sector die hoger ligt dan de groei in deze sector op Vlaams niveau.

Figuur 4
Specialisatiegraad in 2002 en relatieve groei-index (1993-2002) van de toeristische sector in de Kustgemeenten in vergelijking met het Vlaams Gewest

Gemeenten links van de verticale as hebben het moeilijker. Dit geldt vooral voor Oostende, De Haan, Middelkerke en De Panne. Niettegenstaande ze gespecialiseerd zijn in de toeristische sector vertonen ze een achteruitgang qua tewerkstelling. Men noemt een sector die zich in dit kwadrant bevindt ook wel een 'achterblijvende' sector.

Hoge performantie van de toeristische sector in de kunststad Brugge

Om de performantie van de kunststad Brugge te kunnen beoordelen, maken we een vergelijking met de andere Vlaamse Kunststeden. Op de binnenlandse

Tabel 4
Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector, totale bezoldigde tewerkstelling en specialisatiegraad van de toeristische sector in Brugge ten opzichte van de Vlaamse Kunststeden, 1993-2002

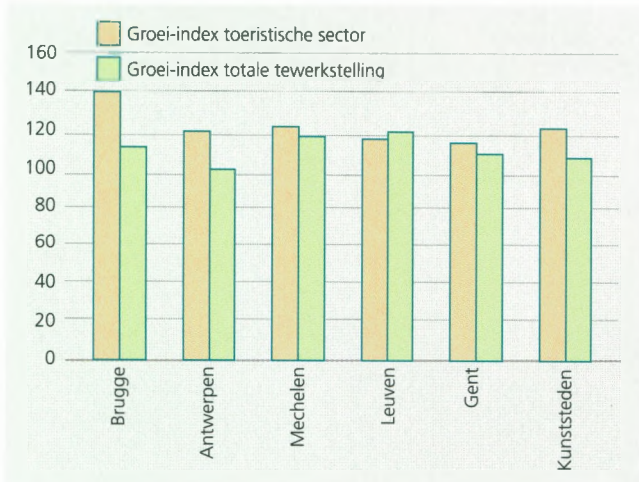
	Bezoldigde tewerkstelling in toerisme		Totale bezoldigde tewerkstelling		Specialisatiegraad van de toeristische sector in vergelijking met de Vlaamse Kunststeden ^(*)	
	1993	2002	1993	2002	1993	2002
Brugge	2.511	3.502	52.595	58.189	157,5	173,3
Antwerpen	7.605	9.064	242.456	241.459	103,5	108,1
Mechelen	705	857	30.138	35.158	77,2	70,2
Leuven	1.295	1.498	49.929	59.655	85,6	72,3
Gent	3.039	3.447	124.805	134.411	80,3	73,8
Kunststeden totaal	15.155	18.368	499.923	528.872	100,0	100,0

^(*) De specialisatiegraad voor de toeristische sector in een Kunststad wordt hier berekend via de verhouding tussen enerzijds het aandeel inzake toeristische tewerkstelling van de kunststad in de totale tewerkstelling van de kunststad en anderzijds het aandeel inzake tewerkstelling van de toeristische sector voor het geheel van de Kunststeden in de totale tewerkstelling in de Kunststeden.

Bron: RSZ, verwerking WES Onderzoek & Advies

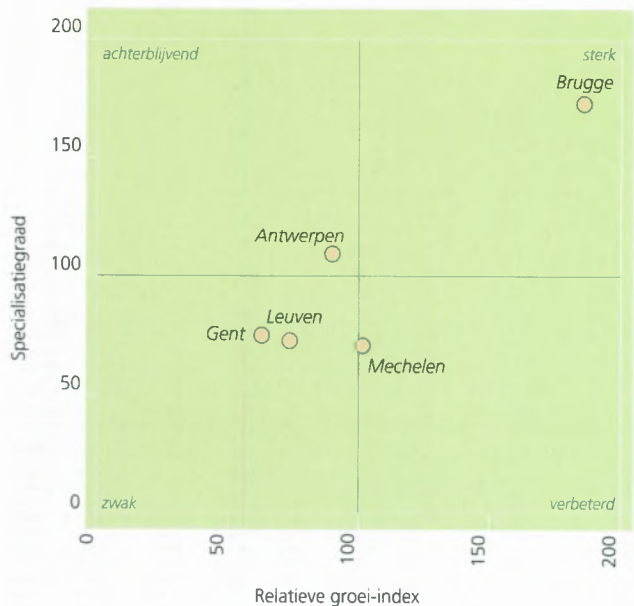
Figuur 5

Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector en evolutie van de totale bezoldigde tewerkstelling (1993-2002) in de Kunststeden

Figuur 6

Specialisatiegraad in 2002 en relatieve groei-index (1993-2002) van de toeristische sector in Brugge in vergelijking met de Vlaamse Kunststeden

toeristische markt gaat Brugge immers in de eerste plaats de concurrentie aan met de andere Vlaamse Kunststeden. We beperken ons in deze analyse tot de Kunststeden gelegen in het Vlaams Gewest, met name Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen. De kunststad Brussel wordt dus niet in beschouwing genomen.

**BRUGGE IS HET
KROONJUWEEL VAN
DE WEST-VLAAMSE
TOERISTISCHE SECTOR**

Uit **tabel 4** blijkt dat Brugge in verhouding tot de andere Vlaamse Kunststeden veruit de hoogste specialisatiegraad heeft in de toeristische sector (173,3). In Mechelen, Leuven en Gent heeft de toeristische sector een relatief zwakkere positie. Daarnaast stellen we vast

dat Brugge zich de afgelopen 10 jaar nog in sterkere mate heeft gespecialiseerd in het toerisme in vergelijking met de concurrenten. De specialisatiegraad nam toe van 157,5 in 1993 tot 173,3 in 2002. Voor Antwerpen was er een beperkte toename van de specialisatiegraad en in Mechelen, Leuven en Gent ging de specialisatie in toerisme er op achteruit.

De groei-index van de tewerkstelling in de toeristische sector per Kunststad (**figuur 5**) leert ons dat Brugge veruit de sterkste groei van de tewerkstelling in de toeristische sector kent in vergelijking met de andere Kunststeden (+ 39,5%). Ook in verhouding tot de groei-index van de

Foto: WES Onderzoek & Advies

Tabel 5
Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector, totale bezoldigde tewerkstelling en specialisatiegraad van de toeristische sector in Overig West-Vlaanderen ten opzichte van de Vlaamse regio's, 1993-2002

	Bezoldigde tewerkstelling in toerisme		Totale bezoldigde tewerkstelling		Specialisatiegraad van de toeristische sector in vergelijking met de Vlaamse regio's ^(*)	
	1993	2002	1993	2002	1993	2002
Overig West-Vlaanderen	6.270	6.938	241.553	265.571	97,4	87,7
Vlaamse regio's	32.269	41.868	1.211.397	1.405.012	100,0	100,0

^(*) De specialisatiegraad voor de toeristische sector in Overig West-Vlaanderen wordt berekend via de verhouding tussen enerzijds het aandeel inzake toeristische tewerkstelling van Overig West-Vlaanderen in de totale tewerkstelling van Overig West-Vlaanderen en anderzijds het aandeel inzake toeristische tewerkstelling in de totale tewerkstelling van de Vlaamse Regio's.

Bron: RSZ, verwerking WES Onderzoek & Advies

totale tewerkstelling blinkt de toename van de toeristische tewerkstelling in Brugge uit.

Net zoals bij de Kustgemeenten brachten we ook voor de Kunststeden de cijfergegevens over specialisatiegraad en de relatieve groei-index samen in één figuur. Van **figuur 6** kunnen we aflezen dat alle Kunststeden een positieve groei inzake toeristische tewerkstelling noteren, maar enkel Brugge en Antwerpen combineren dit met een specialisatiegraad van meer dan 100. De andere Kunststeden Gent, Leuven en Mechelen blijven ondervetegenwoordigd in de toeristische sector.

Op basis van deze vaststellingen kunnen we besluiten dat de toeristische sector in Brugge, in vergelijking met de andere Kunststeden, het sterkst presteert. Brugge is meest gespecialiseerd in de toeristische sector en de sector groeide qua tewerkstelling veel sterker dan in de andere Kunststeden.

‘Overig West-Vlaanderen’: nog veel te doen?

Om de performantie van de toeristische sector in de rest van West-Vlaanderen te kunnen beoordelen, gaan we op dezelfde manier te werk als bij de Kunststeden. Hier maken we een vergelijking tussen overig West-Vlaanderen, en overig Vlaanderen (of de Vlaamse regio's in toeristische terminologie). De tewerkstelling in overig Vlaanderen bestaat uit de totale Vlaamse tewerkstelling verminderd met de tewerkstelling aan de Kust en in de Kunststeden.

Uit **tabel 5** blijkt dat overig West-Vlaanderen een geringe specialisatiestatus heeft in de toeristische sector (87,7 in 2002). Bovendien is de specialisatie in de toeristische sector er op achteruit gegaan in vergelijking met 2003. Toen bedroeg de specialisatiegraad nog 97,4. De tewerkstelling in de toeristische sector kent in overig West-Vlaanderen wel een aangroei (+10,7%) die echter ver onder de aangroei van de tewerkstelling in de toeristische sector in de Vlaamse regio's blijft steken (+29,7%).

Overig West-Vlaanderen wordt met andere woorden gekenmerkt door de combinatie van een zwakke specialisa-

tiestatus en een zwakke aangroei van de tewerkstelling in de toeristische sector.

Besluit

De specialisatiegraad en de groei-index samen geven een kwantitatief inzicht in de performantie van de besproken regio's. De waarde van de conclusies hangt mede af van de betrouwbaarheid van de basisgegevens. Hier stuiten we onvermijdelijk op de beperkingen die zich stellen bij de afbakening van de toeristische sector binnen de NACE-BEL-classificatie zoals die door de RSZ wordt gehanteerd. Een andere beperking van deze methode is dat ze enkel een kwantitatief beeld van de competitiviteit oplevert en niets zegt over de achterliggende redenen waarom een bepaalde regio performanter is dan een andere.

Niettegenstaande de beperkingen eigen aan de toegepaste methode, kunnen we toch concluderen dat de performantie van de toeristische sector in West-Vlaanderen ten achter blijft in vergelijking met het Vlaams Gewest.

De ontwikkeling van de toeristische sector aan de Kust blijft ten achter bij deze in Vlaanderen in het algemeen. De Kust wordt, niettegenstaande de hoge mate van specialisatie, immers gekenmerkt door een stilstand inzake tewerkstellingsaangroei. De positie van overig West-Vlaanderen is relatief zwak te noemen: de regio kent een zwakke specialisatiestatus gekoppeld aan een beperkte tewerkstellingsgroei. Brugge is de sterkste performer. De stad is het meest van alle Vlaamse Kunststeden gespecialiseerd in het toerisme en kent ook de sterkste groei van de tewerkstelling in deze sector.

1 Als definitie voor specialisatiegraad geldt: (Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector in de regio (2002)/Totale bezoldigde tewerkstelling in de regio (2002))/(Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector in een ruimer referentiegebied (2002)/(Totale bezoldigde tewerkstelling in het ruimere referentiegebied).
2 Als definitie voor de groei-index geldt: Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector in de regio (2003)*100/Bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector in de regio (1993)